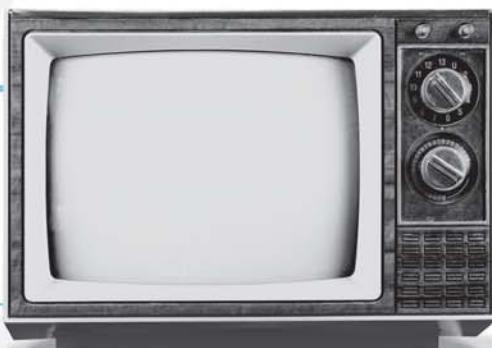

فهرست

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

٨ الدِّينُ وَالْتَّدِينُ

الدَّرْسُ الثَّانِي

٣١ مَكَّةُ الْمُكَرَّمَةُ وَالْمَدِينَةُ الْمُنَورَةُ

الدَّرْسُ الْثَالِثُ

٥٢ الْكُتُبُ طَعَامُ الْفِكْرِ

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

٧٣ الْفَرْزُدَقُ

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

بخش دوم

۱۵ فن ترجمه

۱۹ تست‌های ترجمه

بخش اول

۹ آموزش قواعد

۱۳ تست‌های قواعد

۲۳ پاسخ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۲۲ آزمون

﴿أَقِمْ وَجْهَكَ لِلَّدِينِ حَنِيفًا﴾

﴿وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

بایکتاپستی به دین روی آور

و هرگز از مشرکان نباش!

بخش اول

قواعد

حروف مشبهه بالفعل - لای نفی جنس

حروف مشبهه بالفعل

به حروف «إنَّ - أَنَّ - كَانَّ - لَيْتَ - لَعَلَّ - لِكَنَّ» حروف مشبهه بالفعل می‌گویند. این حروف در ابتدای جملات اسمیه می‌آیند.

کاربرد و معانی حروف مشبهه بالفعل:

۱- **إنَّ**: جمله بعد از خود را «تأکید» می‌کند و به معنای «قطعاً، همانا، به درستی که، بی‌گمان، ...» است.

مثال: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾ (بی‌گمان خداوند پاداش نیکوکاران را تباہ نمی‌کند).

۲- **أَنَّ**: غالباً برای «پیوند دادن» میان دو جمله می‌آید و به معنای «که، این‌که» است.

مثال: ﴿قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ (گفت می‌دانم که خداوند بر هر چیزی تواناست).

و من أَهْمَّ مُوَاصَفَاتِ هَذِهِ الشَّجَرَةِ أَنَّهَا تُعْطِي أَثْمَارًا طَوْلَ السَّيَّةِ. (و از مهمترین ویزگی‌های این درخت این است که آن در طول سال میوه می‌دهد.)

عربی یازدهم - ص ۲۶

إنَّ: از حروف مشبهه است / قبل از فعل نمی‌آید / در ابتدای جمله می‌آید / به معنای «همانا، به راستی، ...» است.

أَنَّ: از حروف مشبهه است / قبل از فعل نمی‌آید / در وسط جمله می‌آید / به معنی «که، این‌که» است.

۳- **إنَّ**: از حروف شرط است / قبل از فعل می‌آید / غالباً در ابتدای جمله می‌آید / به معنی «اگر» است.

أَنَّ: از حروف ناصبه^۱ است / قبل از فعل می‌آید / در وسط جمله می‌آید / به معنی «که» است.

۴- **كَانَ**: معمولاً برای بیان «تشبیه» و «حدس و گمان» می‌آید و به معنای «گویی، مانند، مثل این‌که، ...» است.

مثال: ﴿كَاهِنَ الْيَاقوُتُ وَ الْمَرْجَانُ﴾ (آنان مانند یاقوت و مرجانند).

كَانَ: ارضاء جمیع الناسِ غاییَة لا تُذرُك. (گویی خشنود ساختن همه مردم هدفی است که به دست نمی‌آید).

۵- **مواظِب باشید** («كَانَ» را با «كانَ» که از افعال ناقصه است، اشتباہ نگیرید).

۶- **لَكَنَّ**: برای کامل کردن پیام و برطرف کردن ابهام جمله قبل از خودش می‌آید و به معنای «ولی، اما» است.

مثال: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلِ عَلَى النَّاسِ وَ لِكَنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾ (بی‌گمان خداوند دارای بخشش بر مردم است ولی بیشتر مردم سپاسگزاری نمی‌کنند).

۷- **لَيْتَ**: برای بیان «آرزو» می‌آید و به صورت «يا لَيْتَ» هم به کار می‌رود و به معنی «کاش، ای کاش» است.

مثال: ﴿وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتِنِي كُنْتُ تُرَابًا﴾ (و کافر می‌گوید: ای کاش من خاک بودم!)

لَيْتَ السُّرُورُ دائمٌ في الحياة الدنيا. (کاش شادمانی در زندگی دنیا همیشگی باشد).

۸- **لَعَلَّ**: برای بیان «احتمال» یا «امیدوار بودن به امری یا موضوعی» به کار می‌رود و به معنای «شاید، امید است» می‌باشد.

مثال: ﴿إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ (بدون شک ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم شاید / امید است شما خردورزی کنید).

۹- **تَوْجِه**: برای این‌که حروف مشبهه را بهتر به خاطر بسپارید، یادتان باشد به غیر از «لَيْتَ» همگی در حرف آخرشان تشدید دارند.

۱- اگرچه شما دانش آموزان عزیز با حروف ناصبه «أَنَّ - لَنَّ - كَيْ - لَكَيْ - حَتَّى - إِ» در پایه یازدهم آشنا شده‌اید، اما نام «حروف ناصبه» در کتاب‌های درسی ذکر نشده است.

اخْتَبِرْ تَفْسِيدَ

ترجمه هایین الآیتینِ الکریمین:

(۱) فَهُدَا يَوْمُ الْبَعْثَةِ وَ لِكِنْتُمْ كَنُثُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱﴾

(۲) إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَمَّاً كَانَهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ﴿۲﴾

(۱) این، روز رستاخیز است ولی شما نمی‌دانستید.

(۲) به راستی خداوند کسانی را که صفر رصف در راه او می‌جنگند، دوست دارد؛ گویی آن‌ها ساختمانی استوار هستند.

نمونه سوال

اجعل في الفَرَاغ حرفًا من الحروف المتشبهة بالفعل:

الأَغْنِيَاءُ لا يَأْكُلُونَ أموالَ الْفَقَرَاءِ . (لَيَّتْ - لَكِنْ - لَعَلَّ)

مُسْتَقِيلَ الْأُمَّةِ بِيَدِ الْمَعْلَمِ . (إِنْ - أَنْ)

إِعْلَمْ يَدَ اللَّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ . (أَنْ - لَكِنْ)

لَيَّتْ (کاش ثروتمندان، اموال فقیران را نخورند.)

إِنْ (به راستی آینده امت به دست معلم است.)

أَنْ (بدان که دست خدا همراه جماعت است.)

نمونه تستی

عَيْنَ عَبَارَةً لَيْسَ فِيهَا مِنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبِّهَةِ:

رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَ إِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَ تَرْحَمْنَا لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿۱﴾

ذَلِكَ الَّذِينَ الْقَيْمُ وَ لَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۲﴾

يَا أُخْتِي! لَا تَرْفَعِي صَوْتَكِ لَاَنَّهُ يُؤْذِنِي!

أَنْتَ أَجَبَتَ عَنِ الْأَسْئِلَةِ بِسُرْعَةٍ كَانَهَا كَانَتْ سَهْلَةً لَكَ .

گزینه (۲)

«لَكِنْ»، «كَانَ» و «أَنْ» در گزینه‌های دیگر به ترتیب حروف مشبّه هستند.

ترجمه گزینه‌ها:

آن، دین استوار است ولی بیشتر مردم نمی‌دانند.

پروردگار! ما به خود ستم کردیم و اگر ما را نیامزدی و به ما رحم نکنی، قطعاً از زیانکاران خواهیم بود.

تو به سوالات به سرعت پاسخ دادی؛ گویی آن‌ها برایت آسان بودند.

ای خواهرم! صدایت را بالا نبر زیرا مرا اذیت می‌کند.

نکته (۱)

اگر در جمله، بعد از «لَيَّتْ» و «لَعَلَّ» فعل مضارع وجود داشته باشد، به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

مثال: لَعَلَّ حَمِيدًا يَسَافِرْ! (شاید حمید مسافت کند!)

لَيَّتْ صَدِيقِي يَتَجَحَّ في المسابقَ! (کاش دوستم در مسابقه پیروز شود!)

لَيَتَّشَيْ أَشَاهِدْ جَمِيعَ مُدْنِ بِلَادِي! (کاش من همه شهرهای کشور را بینم!)

نمونه تستی

عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ مَعْنَى الْفَعْلِ الَّذِي تَحْتَهُ خَطًّا: «إِنَّا جَعَلْنَا قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۱﴾

الماضي الالتزامي

المضارع الالتزامي

المضارع الاستمراري

المضارع الإخباري

گزینه (۲)

با توجه به این‌که فعل مضارع «تعقلونَ» بعد از «لَعَلَّ» آمده است، به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

ترجمه عبارت: بی‌گمان ما قرآن را به زبان عربی قرار دادیم، شاید (امید است) شما خردورزی کنید.

• **نکته** اگر در جمله، بعد از «لَيْتَ» فعل ماضی آمده باشد، می‌توان آن را ماضی استمراری ترجمه نمود.^۱

مثال: لَيْتَ ناصراً لِبَعْدَ عَنِ الْكَسْلِ! (کاش ناصر از تنبلی دوری می‌کرد!)

• **نتیجه** در ترجمه درست فعل بعد از «لَيْتَ» و «لَعَلَّ»، باید به نوع فعل و شرایط جمله توجه کرد.

لای نفی جنس

لای نفی جنس قبل از اسم می‌آید و به معنای «هیچ ... نیست» می‌باشد.

مثال: ﴿لَا عِلْمٌ لَنَا إِلَّا مَا عَلِمْنَا﴾ (جز آن‌چه به ما آموختی، هیچ دانشی نداریم.)

لای نفی جنس

لَا كَنْزٌ أَغْنَى مِنِ الْقَنَاعَةِ. (هیچ گنجی بی‌نیازکننده‌تر از قناعت نیست.)

لای نفی جنس

اختیار نفی

ترجمه هذه الأحاديث حسب قواعد الدرس:

(۱) لا خير في قول إلا مع الفعل.

(۲) لا جهاز كجهاد النفس.

(۳) لا فقر كالجهل و لا میراث كالادب.

(۴) هیچ خیری در گفتاری نیست مگر این‌که همراه عمل باشد.

(۵) هیچ فقری مانند نادانی و هیچ میراثی مانند ادب نیست.

(۶) لا لباس أجمل من العافية.

(۷) هیچ لباسی زیباتر از تندرستی نیست.

﴿لَا﴾ به معنای «نه» در پاسخ به «هل» و «أَ»

مثال: - أَنْتَ مِنْ بَجْنُورَد؟ - لا، أنا مِنْ بِيرْجَنْد.

(۸) - آیا تو از بَجْنُورَد هستی؟ - نه، من از بِيرْجَنْد هستم / من بِيرْجَنْد هستم.

• **لای نفی مضارع (لای نافیه):** قبل از فعل مضارع و برای منفي کردن آن می‌آید و در انتهای آن تغییراتی ایجاد نمی‌کند. (آن را

مجزوم نمی‌کند).

مثال: إنَّه لَا يَذْهَبُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. (او به مدرسه نمی‌رود.)

• **نکته** انواع «لا»

• **لای نهی (لای ناهیه):** قبل از فعل مضارع و برای ساختن فعل نهی می‌آید و در انتهای آن تغییراتی ایجاد می‌کند. (آن را

الف) قبل از مضارع دوم شخص:

مثال: لَا تَعْبُدُ إِلَّا اللَّهُ أَحَدًا! (کسی را جز خداوند پرستش نکن!)

ب) قبل از مضارع اول شخص و سوم شخص (به معنی «نباید»)

مثال: لَا يَتَرَكُ التَّلَمِيْدُ دَرْسَةً أَبَدًا! (دانش‌آموز هرگز نباید درسش را رها کند.)

• **لای نفی جنس:** قبل از اسم می‌آید و به معنای «هیچ ... نیست» می‌باشد.

مثال: لَا فَقْرَ أَشَدُّ مِنِ الْجَهْلِ. (هیچ فقری سخت‌تر از نادانی نیست.)

اختیار نفی

إِمْلَأُ الْفَرَاغَ فِي مَا يَلِي، ثُمَّ عِيْنِ نوع «لا» فِيهِ:

(۱) وَ لَا تَسْأَلُوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسْبِّهُونَ اللَّهَ

و به کسانی که غیر خدا را فرا می‌خوانند،؛ زیرا که به خدا دشنام دهند.

(۲) وَ لَا يَحْرُنُكُ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعَرَةَ لِلَّهِ جَمِيعًا

و گفتارشان تو را؛ زیرا ارجمندی، همه خدادست.

(۳) هُلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ؟

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که برابر هستند؟

- **ترجمه** فعل ماضی بعد از «لَيْتَ»، به صورت ماضی بعید نیز صحیح است.

لَيْتَ ناصراً لِبَعْدَ عَنِ الْكَسْلِ! (کاش ناصر از تنبلی دوری می‌کرد / دوری کرده بودا)

- (۴) ﴿رَبَّنَا وَ لَا تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ﴾
پروردگار، آنچه توانش را نداریم بر ما
- (۵) لَا يَرْحَمَ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ.
خدا رحم نمی‌کند به کسی که به مردم

- ۲) نباید ناراحت کند (لای نهی) - از آن
۴) تحمیل نکن (لای نهی - لای نفی جنس)

- ۱) دشنام ندهید (لای نهی)
۳) نمی‌دانند (لای نفی)
۵) رحم نمی‌کند (لای نفی)

شونه نستی

عین «لا» النافیة للجنس:

- ﴿كُنْ قوياً حتى لا يأكُلَكُ الأقوياُ﴾.
﴿لَا تَكُسْلِي فِي أَدَاءِ واجباتِكِ الدرسية﴾.

گزینه (۲)

«لا» در این گزینه قبیل از اسم آمده و به معنای «هیچ ... نیست» می‌باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

نوع «لا» در گزینه‌های دیگر به ترتیب، لای نفی، لای نهی و لای نفی می‌باشد.

ترجمه گزینه‌ها:

- ﴿قُوِي باش تا قدرتمدنان تو را نخورند﴾!
﴿در انجام تکالیف درسی ات تنبای نکن﴾!

تستهای قواعد

١- عَيْنَ مَا كَلَّهُ مِنَ الْحُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفَعْلِ:

- (١) كَانَ - لَا - إِنْ (٢) لِكَنْ - لَيْتَ - أَنْ
 (٤) لَمْ - لَعَلَّ - كَانَ (٣) إِنْ - لَيْتَ - لَعَلَّ

٢- أَيْ كَلِمَةٌ لَا تَنَاسِبُ لِلْفَرَاغِ بَعْدَ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ؟ «لَا فِي هَذِهِ الْغُرْفَةِ.»

- (١) ذَبَابٌ (٢) أَحَدٌ
 (٤) كِتَابٌ (٣) تَجَادُلٌ

٣- عَيْنَ نَوْعَ «لَا» عَلَى التَّرْتِيبِ: «لَا تَنْقِطْ فِي حَيَاتِكَ لَأَنَّ اللَّهَ لَا يَدْعُكَ أَبَدًا.»

- (١) نَافِيَةٌ - نَافِيَةٌ (٢) نَاهِيَةٌ - نَافِيَةٌ لِلْجِنْسِ
 (٤) نَافِيَةٌ - نَاهِيَةٌ

٤- «أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ»؛ عَيْنَ الْمَنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ:

- (١) إِنْ (٢) لِكَنْ (٣) لَعَلَّ (٤) أَنْ

٥- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ مِعَادِلِ الْفَعْلِ الَّذِي تَحْتَهُ خَطًّا: «لَيْتَ إِنْسَانٌ يَتَعَدَّ عَنْ ذِكْرِ الْأَقْوَالِ الَّتِي فِيهَا احْتِمَالُ الْكِذْبِ!»

- (١) الْمَاضِي الْبَعِيدٌ (٢) الْمَضَارِعُ الْإِلتَزَامِي (٣) الْمَاضِي الْإِسْتِمَارِي
 (٤) الْمَضَارِعُ الْإِخْبَارِي

٦- إِجْعَلْ فِي الْفَرَاغِ حِرْفًا مُنَاسِبًا: «..... الأَغْنِيَاءُ لَا يَأْكُلُونَ مَالَ الْفَقَرَاءِ.»

- (١) صَارَ (٢) لَيْسَ (٣) لَيْتَ (٤) أَنْ

٧- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ «كَانَ» فِي الْعَبَارَةِ: «كَانَ الْكَذَابُ سَرَابٌ يَقْرَبُ عَلَيْكَ الْبَعِيدَ.»

- (١) بِمَعْنَى «كَ» (٢) بِمَعْنَى «إِنْ» (٣) بِمَعْنَى «لِكَنْ»
 (٤) بِمَعْنَى «لَقَدْ»

٨- عَيْنَ نَوْعَ «لَا» فِي الْعَبَارَةِ التَّالِيَةِ: «لَسْتُ إِلَّا حَجْرًا صَغِيرًا لَا قِيمَةَ لَهُ وَلَا شَأنَ.»

- (١) لَنْفِي الْفَعْلِ (٢) الْنَّاهِيَةُ لِلْجِنْسِ (٣) الْنَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ
 (٤) لَنْفِي الْعَبَارَةِ

٩- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ مِعَادِلِ «فَكَرْ» فِي الْعَبَارَةِ التَّالِيَةِ: «لَيْتَ مِهْرَانَ فَكَرَ حَوْلَ هَذِهِ الْمَشَكِّلَةِ!»

- (١) الْمَاضِي الْإِسْتِمَارِي (٢) الْمَضَارِعُ الْإِلتَزَامِي (٣) الْمَاضِي الْمُطْلَقِ
 (٤) الْمَاضِي النَّقْلِي

١٠- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ حَتَّى تَكُونَ «لَا» نَافِيَةً لِلْجِنْسِ: «قَالَتِ الْأُمُّ لَوْلَهَا الرَّاسِبِ فِي الْامْتَحَانِ: لَا»

- (١) بِأَسْ (٢) تَدْرِسَ (٣) تَعْتَذِرَ (٤) أُؤَاخِذُكَ

١١- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَنْ نَوْعِ «لَا»:

- (١) لَا أَحَدٌ مِنَا يُؤْذِي مُوَاطِنَةً. (نَافِيَة)
 (٢) لَا تَعْرِفُ الْلَّاعِبُ الَّذِي اكْتَسَبَ الدَّرْجَةَ الْأُوَّلَى؟ (نَاهِيَة)

- (٣) طَوَّبَ لِمَنْ لَا يَقْصُرُ فِي الإِحْسَانِ بِالْوَالِدِينِ! (نَافِيَة)

١٢- عَيْنَ مَا يُعَادِلُ الْمَضَارِعَ الْإِلتَزَامِيِّ فِي الْفَارِسِيَّةِ:

- (١) لَيْتَ أَبِي يَجِيِّءُ مِنَ الْمُهِمَّةِ غَدًّا!

- (٣) كَانَ الْبَائِعُ يَفْتَحُ دَكَانَهُ فِي الصَّبَاحِ.

١٣- أَيْ عَبَارَةٌ تَشَبَّهُ عَلَى حِرْفٍ مُشَبَّهٍ بِالْفَعْلِ؟

- (١) «رَبِّ إِلَيْ لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ حَبْرٍ فَقِيرٍ»

- (٣) «وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ»

١٤- عَيْنَ الصَّحِيحِ عَمَّا تَحْتَهُ خَطًّا فِي الْفَارِسِيَّةِ:

- (١) «إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفَسَكُمْ» الْمَضَارِعُ الْإِلتَزَامِيِّ

- (٣) لَيْتَ الطَّلَابُ اغْتَنَمُوا فُرْصَةَ أَيَّامِ الْعُطْلَةِ! الْمَاضِي الْإِسْتِمَارِيِّ

١٥- عَيْنَ «لَا» النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ:

- (١) أَلَا لَهُمْ هَدْفُ أَحْسَنُ فِي حَيَاتِهِمْ؟

- (٣) إِنَّ الْوَصْلَ إِلَى النَّجَاحِ فِي الْاجْتِهادِ لَا فِي الْكَسْلِ.

- (٢) لَيْتَ زَمِيلِي لَا يَغْبِيُ فِي الْامْتَحَانِ!

- (٤) فِي الظَّلَلِ لَا تَلْمِيذٌ فِي الْمَدْرَسَةِ.

١٦ - عَيْنَ الْفُعْلِ الْمَاضِيِّ يُمْكِنُ أَنْ يَعْدَلَ الْمَاضِيِّ الْاسْتَمْرَارِ:

- ١) إِنَّ نَاصِراً حَارِبَ الْيَائِسَ وَالتَّكَائِلَ فَقَدَمَ فِي حَيَاةِهِ.
٣) كَانَ هَذَا الطَّالِبُ مَا قَدَرَ عَلَى أَنْ يَكْسِبَ درَجَةً عَالِيَّةً.

١٧ - عَيْنَ حِرْفًا يَرْبِطُ الْجَمْلَتَيْنِ:

- ١) قَالَتِ الْأُمُّ لِي: إِنَّ لِتَهْذِيبِ النَّفْسِ قَدْرًا لَا تَعْرِفُهُ أَنْتَ.
٣) فَهِمْتُ جَيْدًا أَنَّ قِيمَةَ الإِنْسَانِ هِيَ أَدْبُهُ أَمَّا النَّاسُ.

١٨ - عَيْنَ حِرْفًا يَبْيَّنُ الْمَشَابِهَةَ:

- ١) كَانَكَ أَسْدٌ فِي مَوْاجِهَةِ أَعْدَاءِ الإِسْلَامِ.

٣) إِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الإِيمَانَ فَلَيَبْتَعدَ الْمُسْلِمُ عَنْهُ فِي الْحَيَاةِ.

١٩ - أَيِّ عَبَارَةٍ لَا تَشْتَمِلُ عَلَى مَعَادِلِ الْمُضَارِعِ الْالْتَزَامِيِّ فِي الْفَارِسِيَّةِ؟

- ١) ﴿عَسَى أَنْ تَكُونُوا شَيْئًا وَهُوَ حَيْثُ لَكُم﴾

٣) ﴿قَبِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ﴾

٢٠ - عَيْنَ «لَا» النَّافِيَّةِ لِلْجَنْسِ:

- ١) أَلَا لَكَ عَمَلٌ أَخْرَى؟

٣) هَذِهِ الْلَّيْلَةُ لَا تَجِدُ فِي السَّمَاءِ.

٢١ - عَيْنَ عَبَارَةٍ لِيُسَ فِيهَا مِنَ الْحَرْفِ الْمُشَبِّهِ بِالْفِعْلِ:

- ١) هُوَ حَاوِلٌ أَنْ يُنْقِدَ قَوْمَهُ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ.

٣) قَالَ الْكُفَّارُ: كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَقْصُدُ الْإِشْتَهَرَةَ بِأَصْنَامِنَا.

٢٢ - مَيْزَ مَا فِيهِ حَرْفٌ يَرْفَعُ إِلَيْهِمَ عَنِ الْجَملَةِ قَبْلَهُ:

- ١) تَصَحُّثُ الْفَقَيْرُ الْمَجْرَمُ كَثِيرًا لَعَلَهُ يَتَدَمَّ.

٣) ﴿قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

٢٣ - عَيْنَ «لَا» النَّافِيَّةِ لِلْجَنْسِ:

- ١) الْيَوْمُ لَا طَالِبَةٌ فِي الْمَدْرَسَةِ.

٣) الْجَاهِلُ مَنْ لَا يَعْتَبِرُ بِالْتَّجَارِبِ.

٢٤ - مَيْزَ الْعَبَارَةِ الَّتِي فِيهَا مِنَ الْحَرْفِ الْمُشَبِّهِ بِالْفَعْلِ:

- ١) أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا فَتَصِّبُ الْأَرْضَ مُخْضَرًّا

٣) ﴿لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٌ لِلْسَّائِلِينَ﴾

٢٥ - فِي أَيِّ عَبَارَةٍ يَتَمَنَّى الْمُتَكَلِّمُ شَيْئًا؟

- ١) قُتِلَ الْإِمَامُ الْحُسَيْنُ (ع) مُظْلِمًا يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُ فِي كَربَلَاءِ.

٣) كَانَ كَلَامُ الشَّهِداءِ سِرَاجٌ لِهُدَايَةِ النَّاسِ.

٢٦ - عَيْنَ فَعْلًا لَهُ مَعْنَى الْمَاضِيِّ الْبَعِيدِ:

- ١) أَنْتُمْ لَمْ تَسْمَحُوا لِلأَعْدَاءِ أَنْ يَغْصِبُوا بِلَادَكُمْ.

٣) أَيَّتَ هَذَا الْعَالَمُ بَيْبَانٌ أَبْعَادَ تِبَادُلِ الْمُفَرَّدَاتِ بَيْنَ الْلُّغَاتِ فِي دِرَاسَتِهِ.

٢٧ - عَيْنَ جَوابًا فِيهِ «الْتَّأْكِيدِ»:

- ١) إِنَّ كُنْتَ ذَا هَمَّةً، فَاجْتَبِ الدُّنُوبَ!

٣) إِنَّهُمْ فَرِحُونَ وَأَنَا مَسْرُورٌ بِفَرَحِهِمْ.

پاسخ پرسش‌های چهارگزینه‌ای

۱۲ «یَجِيءُ» فعل مضارعی است که بعد از «لَيْتَ» قرار گرفته است و به صورت مضارع التراوی ترجمه می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «إِجْعَلْنَّ» فعل امر است.

(۳) «كَانَ يَعْتَحُونَ» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

(۴) «لَا تُدْرِكُ» فعل مضارع منفی است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) کاش پدرم فردا از مأموریت بیاید.

(۲) ای دانشآموزان! کتاب هایتان را روی میز قرار دهید.

(۳) فروشنده، مغازاش را صبح باز می‌کرد.

(۴) گویی خشنود ساختن مردم هدفی است که به دست نمی‌آید.

۱۳ «إِنْ» از حروف مشبهه بالفعل است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) پروردگار! قطعاً من به آن چه از خیر و نیکی به سوی من نازل کردی، نیازمندم.

(۲) تلفن همراهی دارم که باطری اش بعد از دو روز خالی می‌شود.

(۳) خانواده‌اش را به نماز و زکات فرمان می‌داد.

(۴) ما باید به معلمان همچون پدر و مادرمان احترام بگذاریم و از آن‌ها به نیکی یاد کنیم.

۱۴ فعل ماضی بعد از «لَيْتَ» می‌تواند به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أَحَسَنْتُمْ» فعل ماضی و جواب شرط است که می‌تواند به صورت ماضی یا مضارع اخباری ترجمه شود.

(۲) «بَرِيدُ» تحت تأثیر «كَانَ» به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود.

(۴) «تَعْجِبُ» با توجه به این‌که بعد از اسم نکره و فعل ماضی «اشتریت» آمده است، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود، ضمن این‌که براساس مفهوم جمله می‌تواند به شکل همان مضارع اخباری نیز ترجمه شود.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اگر نیکی کنید به خودتان نیکی کرده‌اید (می‌کنید).

(۲) آن دانشآموز می‌خواست که تحصیل را رها کند پس من مانع او شدم.

(۳) کاش دانشآموزان فرصت ایام تعطیل را غنیمت می‌شمردند (شمرده بودند).

(۴) امروز ماشینی خردید که از آن بسیار خوش می‌آمد (خوش می‌آید).

۱۵ در این گزینه «لَا» به معنای «هیچ ... نیست» است و بعد از آن اسم آمده است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) آیا آن‌ها هدفی بهتر در زندگی شان ندارند؟

(۲) کاش همکلاسی‌ام در امتحان غیبت نکند.

(۳) قطعاً رسیدن به موفقیت در تلاش است نه در تبلی.

(۴) در شب، هیچ دانشآموزی در مدرسه نیست.

۱۶ «لَا» نفی جنس قبل از اسم قرار می‌گیرد، نه فعل.

۱۷ «لَا تَقْنُطْ» فعل نهی و «لَا يَدْعُ» فعل مضارع منفی است.

ترجمه عبارت: «در زندگی ات نالمید نشو زیرا خداوند هرگز تو را رها نمی‌کند.»

۱۸ «أَنَّ» از حروف مشبهه و به معنای «که» است و دو جمله را به هم پیوند می‌دهد.

ترجمه عبارت: «آیا ندانستند که خداوند روزی را برای هرکس که بخواهد می‌گستراند؟»

۱۹ فعل مضارعی که بعد از حرف «لَيْتَ» قرار می‌گیرد، به صورت مضارع التراوی ترجمه می‌شود.

ترجمه عبارت: «کاش انسان از ذکر سخن‌هایی که احتمال دروغ در آن‌ها وجود دارد، دوری کند»

۲۰ ترجمه عبارت: «کاش ثروتمندان دارایی فقیران را نخورند».

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه‌های (۱) و (۲) «صار» به معنای «شد» و «ليَسَ» به معنای «نيست» از افعال ناقصه هستند و در گزینه (۴) «أَنَّ» به معنای «که» از حروفی است که در ابتدای جمله قرار نمی‌گیرد بلکه برای پیوند دادن میان دو جمله می‌آید.

۲۱ «كَ» به معنای «مانند، مثل، همچون» است.

ترجمه عبارت: «دروغگو همچون سرایی است که دور را به تو نزدیک می‌کند»

بررسی سایر گزینه‌ها:

«إِنْ» به معنای «قطعاً»، «لَكِنْ» به معنای «ولی» و «لَئَدَ» نیز به معنای «قطعاً» است.

۲۲ با توجه به این‌که «لَا» قبل از اسم آمده و نیز با توجه به معنای «هیچ ... نیست»، «لَا» از نوع نفی جنس است.

ترجمه عبارت: «من فقط سنگ کوچکی هستم که هیچ ارزش و جایگاهی ندارد.»

۲۳ فعل ماضی بعد از «لَيْتَ» را می‌توان به صورت ماضی استمراری یا بعید ترجمه کرد.

ترجمه عبارت: «کاش مهران درباره این مشکل فکر می‌کرد (کرده بود).»

۲۴ لای نفی جنس قبل از اسم قرار می‌گیرد، نه فعل.

ترجمه عبارت: «مادر به فرزند مردودش در امتحان گفت: عیبی ندارد.»

۲۵ در این گزینه «لَا يَقْصُرُ» فعل مضارع منفی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لَا» از نوع نفی جنس است؛ زیرا بعد از آن اسم (أحد) آمده است.

(۲) و (۴) در این گزینه‌ها «لَا» حرف نفی است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) هیچ‌کسی از ما هموطنانش را آزار نمی‌دهد.

(۲) آیا بازیکنی که مقام اول را کسب کرد، نمی‌شناسی؟

(۳) خوش با حال کسی که در نیکی به والدین کوتاهی نمی‌کند.

(۴) پیشرفت را به دست نمی‌آوریم مگر با سعی و تلاش.

۳ ۲۰ «لا»ی نفی جنس قبل از اسم می‌آید؛ در سایر گزینه‌ها «لا» حرف نفی است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) آیا تو کار دیگری نداری؟

(۲) تجاری را سودمندتر از کسب علم نمی‌بینم.

(۳) امشب هیچ ستاره‌ای در آسمان نیست.

(۴) دانش‌آموز کاری بدون فایده را انجام نمی‌دهد.

۱ ۲۱ همان طور که در این گزینه می‌بینید، «آن» از حروفی است که قبل از فعل مضارع قرار می‌گیرد، در حالی که حروف مشبهه بالفعل قبل از اسم می‌آیند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه‌های دیگر به ترتیب «لکن»، «کان» و «إن» از حروف مشبهه بالفعل هستند.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) او تلاش کرد که قومش را از عبادت بیت‌ها نجات دهد.

(۲) ولی خداوند بزرگ و بلندمرتبه مردم را بر این حال نکرد.

(۳) کافران گفتند: مثل این که ابراهیم قصد مسخره کردن بتهایمان را دارد.

(۴) گفارشان نباید تو را غمگین کند؛ قطعاً عزت و سربلندی، همه از آن خداوند است.

۲ ۲۲ ترجمه سؤال: «گزینه‌ای را مشخص کن که در آن حرفی باشد که ابهام را از جمله قبیلش برطرف نماید».

در این گزینه «ولکن» به معنای «ولی» است و برای کامل کردن پیام و برطرف کردن ابهام جمله ماقبیلش به کار رفته است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) جوان گناهکار را بسیار نصیحت کرد، شاید او پیشیمان شود.

(۲) ملت فلسطین علیه اشغالگران تظاهرات کردند ولی اشغالگران آن‌ها را کشتند.

(۳) گفت: می‌دانم که خدا بر هر چیزی تواناست.

(۴) آن مرد به دودمانش بسیار افتخار می‌کند انگار او از گل نیست.

۱ ۲۳ برای پیداکردن «لا»ی نفی جنس باید به دنبال گزینه‌ای بگردیم که «لا» قبل از اسم آمده باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

در گزینه (۲) «لا» حرف نهی و در گزینه‌های (۳) و (۴) «لا» حرف نفی است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) امروز هیچ دانش‌آموزی در مدرسه نیست.

(۲) جز کارهای خوب را نخواهید.

(۳) نادان کسی است که از تجربه‌ها پند نمی‌گیرد.

(۴) ای انسان! برای چه آن چه را که نمی‌دانی، می‌گویی؟

۲ ۲۴ «إن» از حروف مشبهه بالفعل است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) از آسمان آبی را نازل کرد پس زمین سرسیز می‌شود.

(۲) به عهد و پیمان وفا کنید، بی‌گمان از پیمان سؤال می‌شود.

(۳) قطعاً در یوسف و برادرانش نشانه‌هایی برای پرسشگران است.

(۴) آیا این اشک‌های چشم من، برای ما نشانه نیست؟

۴ ۱۶ فعل ماضی «انصرف» را که بعد از «لیت» قرار گرفته است، می‌توان به صورت ماضی استمراری یا بعد ترجمه کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲ فعل‌های ماضی «حازب»، «تقدّم» «رجعت» و «أصبحت» به همان صورت ماضی ساده ترجمه می‌شوند.

۳ «ما قدر» ماضی ساده منفی است و «أن يكتسب» معادل مضارع التزامي ترجمه می‌شود.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) قطعاً ناصر با نالمیدی و تنبلی جنگید پس در زندگی اش پیشرفت کرد.

(۲) از سفر برگشتیم اما مريض شدم.

(۳) گویی این دانش‌آموز نتوانست نمرة بالایی به دست آورد.

(۴) کاش علی از سفر کردن در شب منصرف می‌شد (شده بود).

۳ ۱۷ ترجمه سؤال: «حوفي را مشخص کن که دو جمله را به هم مرتبط می‌کند».

«آن» به معنای «که» از حروف مشبهه‌ای است که دو جمله را به هم پیوند می‌دهد.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) مادر به من گفت: قطعاً پاکیزه کردن نفس ارزشی دارد که تو آن را نمی‌دانی.

(۲) معلم را در بازار دیدم اما او مرا ندید.

(۳) به خوبی فهمیدم که ارزش انسان همان ادبی در برابر مردم است.

(۴) کافر می‌گوید: ای کاش من خاک بودم.

۱ ۱۸ ترجمه سؤال: «حوفي را مشخص کن که مشابهت را بیان می‌کند».

در این گزینه «کان» به معنای «لک» یعنی «مانند، همچون و ...» است که برای بیان مشابهت به کار می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «لیت» به معنای «کاش» بیانگر آرزو می‌باشد.

(۳) «إن» به معنای «قطعاً، همانا و ...» بیانگر تأکید است.

(۴) «لعل» نیز به معنای «شاید، امید است» بیانگر احتمال و امیدواری است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) گویی تو در رویارویی با دشمنان اسلام [همچون] شیر هستی.

(۲) دشمنان اسلام بسیارند، کاش مسلمانان متّحد شوند.

(۳) به راستی حسادت ایمان را می‌خورد (از بین می‌برد) پس مسلمان باشد از آن در زندگی دوری کند.

(۴) محمد در کلاس حاضر نیست شاید او مريض است.

۴ ۱۹ «کان ... یتاجیان» معادل ماضی استمراری است؛ «لا تدخل» نیز فعل نهی می‌باشد.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب فعل‌های «تکرہوا»، «یحکم» و «یعلمون» به خاطر وجود حروف «آن»، «حّتی» و «لیت» قبل از آن‌ها، به صورت مضارع التزامي ترجمه می‌شوند.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) شاید چیزی را ناپسند شمارید در حالی که آن برای شما بهتر است.

(۲) پس صبر کنید تا خداوند میان ما داوری کند.

(۳) گفته شد: وارد بهشت شو؛ گفت: ای کاش قوم بدانند.

(۴) هرگاه دو نفر با هم آهسته سخن می‌گفتند، میان آن‌ها داخل نشو.

٣٢ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

- (۱) تا بشکند / گویی، انگار (۲) رستگار می‌شود / کاش
 (۳) گفته شد / روز جزا

٣٣

٣٤

٣٥

٣٦

ترجمه عبارت: «آیا انسان گمان می‌کند که بیهوده رها می‌شود؟»

ترجمه عبارت: «مردم نزد خداوند بلند مرتبه مساوی نیستند؛ پس

غمگین مباش.»

٣٧ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) ملت = مردم
 (۲) پرسید ≠ جواب داد
 (۳) سخن گفت = اتفاق افتاد
 (۴) موفق می‌شود ≠ شکست می‌خورد

٣٩ ترجمه کلمات: «گمان کرد، زیاد شد، یاری کرد»

٤٠ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) بیان کرد، بزرگ شد، کمک کرد
 (۲) گمان کرد، زیاد شد، کمک کرد
 (۳) بخشید، زیاد شد (زیاد کرد)، پیروز شد
 (۴) اندیشید، پر کرد، موفق شد

٤١ ترجمه کلمات: «کشمکش، روش، پرتاب کرد»

٤٢ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) جنگ، فطرت، نجات داد (۲) درگیری، روش، رها کرد
 (۳) درگیری، راه و روش، پرتاب کرد (۴) مبارزه، نقاشی، افتاد

٤٣ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) مس ≠ آهن
 (۲) شاید ≠ کاش
 (۳) درگیری ≠ صلح
 (۴) نقره ≠ طلا

ترجمه عبارت: «تدیسی از سنگ یا چوب یا آهن که به جای خدا پرستش می‌شود، نامیده می‌شود.»

٤٤ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) نگاره (۲) نقاشی (۳) بت (۴) اثر

ترجمه عبارت: «تقدیم برای خدایان، از مراسم‌های خرافی در بعضی از امت‌هاست.»

٤٥ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) تندیسها (۲) قربانی‌ها (۳) مسخره کردن (۴) شانه ها

٤٦ ترجمه عبارت: «..... همان انسان ترک‌کننده باطل و علاقمند به

دین حق است.»

٤٧ ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) قرار داد (۲) آویخت (۳) رها کرد (۴) گمان کرد

٤٨ ترجمه عبارت: «..... همان انسان ترک‌کننده باطل و علاقمند به

عیادت کننده

(۱) عبادت کننده (۲) یکتاپرست (۳) مشرك

٤٩ ترجمه سؤال: «در کدام عبارت متکلم چیزی را آرزو می‌کند؟»

(۱) «لیت» از حروفی است که به معنای «کاش» است و بیانگر آرزو می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «إن» به معنای «قطعاً، همانا و ...» بیانگر تأکید در جمله می‌باشد.

(۳) «گان» به معنای «گویی، مانند و ...» بیانگر مشابهت در جمله است.

(۴) «لعل» به معنای «شاید، امید است»، برای بیان احتمال و امیدواری می‌آید.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) امام حسین (ع) مظلومانه کشته شد، ای کاش من در کربلا با او بودم.

(۲) قطعاً پدر و مادرم در تربیتیم بسیار تلاش می‌کنند، پس من همیشه آن‌ها را گرامی می‌دارم.

(۳) گویی سخن شهیدان، چراغی برای هدایت مردم است.

(۴) شاید من روز جمعه به روستایمان سفر کنم تا پدر بزرگم را ببینم.

٤٥ فعل ماضی «عاهدوا» را که بعد از حرف «لیت» قرار گرفته است،

می‌توان به صورت ماضی استمراری یا بعيد ترجمه کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «لم تسمحوا» معادل ماضی ساده منفی یا ماضی نقلی منفی است.

(۳) «يُبَيِّنُ» فعل مضارعی است که بعد از «لیت» قرار گرفته است و به صورت

مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

(۴) فعل مضارع «يَعْمَلُ» نیز به خاطر وجود حرف «آن» قبل از آن به شکل

مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) شما به دشمنان اجازه ندادید که کشورتان را اشغال کنند.

(۲) کاش دانش آموزان با استادشان عهد می‌کردند (کرده بودند) که دروغ نگوینند.

(۳) کاش این دانشمند ابعاد تبادل واژه‌ها را در میان زبان‌ها در پژوهش‌هایش

بیان کند.

(۴) گوینده باید به سخنی که مخاطبان را به سوی کار شایسته فرا می‌خواند،

عمل کند.

٤٧ ۲۷ «إن» به معنای «قطعاً، همانا، بی‌گمان و ...» بیانگر تأکید در جمله

می‌باشد.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) اگر همت داری، پس از گناهان دوری کن.

(۲) کاش کتابی داشته باشیم که دارای موضوعی علمی باشد.

(۳) بی‌گمان آن‌ها خوشحال هستند و من به خاطر خوشحالی آن‌ها، خوشحال

همستم.

(۴) هیچ مانعی میان خدا و مخلوقاتش نیست.

٤٨ ۲۸ ترجمه درست سایر گزینه‌ها:

(۱) تا بیان کنند (۲) پچ پچ می‌کنند

(۳) که او را بسوازند

۲۹ ۲۹ ازدادت: زیاد شد

۳۰ ۳۰ آحضروا: حاضر کردن / فأس: تبر

۳۱ ۳۱ علّق: آویخت / آلله: خدایان